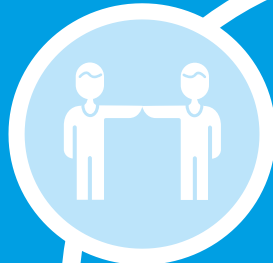

TWEEDE NOTA BEGROTINGSWIJZIGING RDWI 2024

Versie 0.3

1. Inleiding

Hierbij bieden wij u de 2^e Nota Begrotingswijziging 2024 aan van de Regionale Dienst Werk en Inkomen Kromme Rijn Heuvelrug (RDWI). Deze nota rapporteert over de financiële afwijkingen op basis van de realisatie tot en met augustus 2024. De basis voor deze nota is de Gewijzigde begroting 2024 zoals vastgesteld door het Algemeen bestuur op 10 juli 2024. De beleidsmatige verantwoording vindt plaats in de going concern rapportage. Daarin wordt ook verslag gedaan van de dienstverlening aan de inwoners en de ontwikkeling van de organisatie.

Samenvatting van de afwijkingen ten opzichte van de gewijzigde begroting

Op basis van de prognose bij deze 2^e nota verwachten we het jaar 2024 af te sluiten met een afwijking van ruim € 3,2 miljoen nadeel op de bijdragen van de gemeenten. Voor deze kostenstijgingen worden gemeenten grotendeels gecompenseerd door het Rijk. De extra bijdrage is nodig ter dekking van overschrijdingen op de kerntaken. De afwijkingen hangen deels samen met autonome ontwikkelingen. Zo komt de kostenstijging voor een belangrijk deel door hogere normen voor de participatiewetuitkeringen (BUIG) en de uitkering Wsw als gevolg van inflatie. Dit geldt ook voor de vergoeding voor de begeleiding van beschut werk. Het gaat om wettelijk vastgestelde normen. De afwijking bij de voorzieningen Wet Inburgering hangt samen met de instroom. Daarnaast zien we een stijging bij de inkomensregelingen, vooral bij de bijzondere bijstand, IIT en de studietoelage die tegenwoordig een aparte inkomensregeling is. Ook deze overschrijding komt voor een deel door de inflatie, we zien dat de gemiddelde uitkeringsbedragen stijgen. Verder neemt het beroep op de studietoelage sneller toe dan verwacht. Op de reguliere bedrijfsvoering is sprake van een beperkte onderbesteding. Als laatste verwachten we extra kosten voor projecten die ten laste van de reserves komen. Na mutatie reserves verwachten we een positief resultaat voor de apparaatskosten van ruim € 169.000.

Resultaat gemeenten op gebundelde uitkering Participatiewet

We verwachten voor gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet (BUIG) een resultaat van € 671.500 negatief voor de vijf gemeenten gezamenlijk. Dit betreft het verschil tussen de Rijksbijdrage die gemeenten ontvangen voor de BUIG en de kosten van de uitkeringen. Het nadeel lijkt vooral samen te hangen met een stijging van de gemiddelde uitkering en een toename van het aantal inwoners dat een beroep moet doen op een uitkering. We verwachten dat Zeist 2024 zal afsluiten met een positief resultaat. Voor de andere gemeenten voorzien we een negatief resultaat (Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede, De Bilt en Bunnik).

Onze ervaring met de afspraken uit de strategische kaders

In de strategische kaders hebben gemeenten het voornemen geuit om te komen te een andere werkwijze m.b.t. tot re-integratie, de inzet van programmakosten. De gedachte hierachter is om de gemeenten meer regie te geven op de inzet van dit instrument en zo meer ruimte te geven aan lokale accenten. Aan de andere kant is het doel om meer samenhang te brengen tussen het budget dat iedere gemeente ontvangt van het Rijk en de besteding. Dat wil zeggen dat iedere gemeente alleen betaalt voor zover het instrument wordt ingezet voor hun inwoners.

Omdat de afspraak financieel gezien voor de gemeenten een herverdeeleffect met zich mee brengt, is een ingroeimodel afgesproken voor de toepassing van de nieuwe verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdragen. Dit ingroeimodel heeft als doel om het financieel effect van de overgang van de oude verdeelsystematiek naar de nieuwe over meerdere jaren uit te smeren. Daarnaast is het doel om RDWI en de gemeenten tijd te geven om de budgetbewaking en accountgesprekken vanuit de inhoud vorm te geven.

Het veranderingsproces is nog volop bezig, zo heeft eerste 'accounthoudersgesprek' in oktober plaats gevonden. Wel is voor deze nota het re-integratie budget volgens de nieuwe afspraken gespecificeerd. Gezien het voorgaande moeten de cijfers met een zekere terughoudendheid bekeken worden. (Zie de specificaties bijlage 2).

De cijfers tonen behoorlijke verschillen tussen de gemeenten. Voor 4 van de 5 verwachten we een overschrijding van de herziene begroting van 16% tot 64%. We gaan nu bij de stakeholders na in hoeverre hier sprake is van een mogelijk onbedoeld negatief bijeffect van de afspraak. Indien nodig komen we hierop terug bij het Bestuur.

Beslispunten algemeen bestuur

Naar aanleiding van deze nota wordt aan het Algemeen bestuur gevraagd om akkoord te gaan met:

- Het doorvoeren van een begrotingswijziging op de uitvoering van de kerntaken die resulteert in een hogere bijdrage van gemeenten van € 3.212.110, dit is inclusief de begrotingswijziging in verband met beschut werk¹;
- Het doorvoeren van een begrotingswijziging voor de verwachte positieve afwijking op de apparaatskostenbegroting en de mutaties in de reserves ad € 169.315.

De begrotingswijzigingen zijn nodig in verband met begrotingsrechtmatigheid.

Leeswijzer

Een toelichting op de afwijkingen en het resultaat voor gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet is opgenomen in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 vindt u het totaaloverzicht financiën en de overzichten reserves en investeringen. In hoofdstuk 4 wordt aandacht gevraagd voor nieuwe risico's.

2. Toelichting afwijkingen

Voor deze nota is uitgegaan van de peildatum 31 augustus 2024 voor de financiële prognoses. Hieronder worden de afwijkingen op de gewijzigde begroting toegelicht. De gewijzigde begroting en de raming vindt u in hoofdstuk 3 Totaal overzicht financiën.

Afwijkingen in de bijdragen van gemeenten

De prognose toont op alle programmaonderdelen afwijkingen. De afwijkingen hangen voor een deel samen met autonome ontwikkelingen bij de gebundelde uitkeringen BUIG, Wet sociale werkvoorziening en het programmabudget re-integratie en met de uitvoering van de tijdelijke taken. Voor de gemeenten zijn de verwachte afwijkingen van de bijdragen op de kerntaken:

1) Gebundelde uitkering Participatiewet/BBZ	-/- € 1.354.200 N
2) Wet sociale werkvoorziening	-/- € 927.720 N
3) Inkomensregelingen (BB/Studietoelage/CAZ/IIT/minima)	-/- € 617.990 N
4) Re-integratie programmabudget	-/- € 244.400 N
5) Voorzieningen Wet inburgering	-/- € 111.200 N
6) <u>Overige afwijkingen</u>	<u>€ 43.400 V</u>
Subtotaal afwijking bijdragen gemeenten	-/- € 3.212.110 N

Toelichting afwijkingen:

Ad. 1) Gebundelde uitkering Participatiewet/BBZ, oftewel op de BUIG. De afwijking ten opzichte van de gewijzigde begroting hangt samen met de stijging van de normen voor de uitkeringen in 2024, mede veroorzaakt door de verhoging per 1 juli 2024. Deze stijging

¹ AB besluit 10 juli 2024

komt voort uit stijging van de wettelijke minimumlonen en inflatiecorrectie. Het Rijk heeft gemeenten gecompenseerd voor deze stijging bij de definitieve vaststelling van het macrobudget in september 2024. Daarnaast zien we ook een stijging van het aantal mensen dat een beroep moet doen op een uitkering.

Ad. 2) De afwijking op de Wet sociale werkvoorziening wordt veroorzaakt door autonome ontwikkelingen. De stijging hangt samen met de CAO SW. Ook is de uitstroom uit de Wet sociale werkvoorziening lager dan verwacht. Het Rijk compenseert gemeenten voor de extra kosten.

Ad. 3) Inkomensregelingen. Het betreft overschrijdingen op Bijzondere Bijstand door hogere kosten onder meer voor bewindvoering (zowel door stijging van de vergoeding als een toename van het aantal bewindvoeringen), een stijging van de reiskosten voor inburgeraars (zowel door de instroom als door de stijging van prijzen) en een toename van de uitkeringen ter ondersteuning van woonkosten. Ook de kosten voor de herstelactie in het kader van de alleenverdienersproblematiek² leidt tot een stijging van de kosten. Daarnaast zien we een stijging bij de studietoeslag sinds deze gekoppeld is aan de Participatiewet. De overschrijding bij de Minimaregeling is beperkt. Bij de Collectieve Algemene Ziektekostenverzekering zien we als gevolg van minder aangevraagde vergoedingen voor aanvullende ziektekosten een onderschrijding.

Ad. 4) De afwijking op het programmabudget re-integratie is vooral terug te voeren op de landelijk afgesproken verhoging van vergoeding voor de begeleiding van beschut werk. Dit is een autonome ontwikkeling, waarvoor gemeenten worden gecompenseerd van het gemeentefonds. Daarnaast zien we op de componenten verstrekkingen en overige een beperkte overschrijding.

De raming van de kosten per gemeente is nog voorzichtig en onder voorbehoud³. Het proces om de registratie en verantwoording van de inzet op gemeenteniveau is nog in volle gang.

Ad. 5) De afwijking op de voorzieningen inburgering hangen samen met de instroom van inburgeringsplichtigen en de kosten voor de onderwijsroute.

Ad. 6) De post overige afwijkingen betreft afwijkingen kleiner dan € 50.000. Het gaat om een onderschrijding op de tijdelijke regeling RooO leefgeld Oekraïners, hogere baten bij de afwikkeling Tozo, en overschrijdingen bij de nagekomen energietoeslag 2023 en kinderopvang.

Tot slot

Naast de re-integratiewerkzaamheden die we uitvoeren met de reguliere middelen, hebben we dit jaar ook een aantal projecten opgezet met inzet van bovenregionale middelen. Het gaat om projecten met verwachte kosten van € 307.000. De kosten en baten zijn gepresenteerd onder het programmaonderdeel re-integratie (zie bijlage 1). Dit betreft de middelen die via de exploitatie van de RDWI lopen.

Verwacht resultaat gebundelde uitkering Participatiewet voor gemeenten

In deze paragraaf wordt het verwachte financieel resultaat van de gemeenten op de gebundelde uitkering Participatiewet, het BUIG-budget, toegelicht. Het gaat om het resultaat op de afrekening tussen het Rijk en gemeenten. Het betreft het saldo van de nettolasten van de verschillende bijstandsuitkeringen en de Rijksbijdrage die gemeenten ontvangen. Na acht maanden is de verwachting dat de vijf gemeenten tezamen in 2024

² AB besluit 11 september 2024

³ Zie bijlage 2

een negatief resultaat zullen behalen van circa € 671.500 voor en na ontschotting.⁴ In onderstaande tabel wordt het resultaat per gemeente gepresenteerd.

Raming resultaat BUIG 2e Nota 2024	Bunnik	De Bilt	UH	WBD	Zeist	Totaal
Raming gebundelde uitkeringen Participatiewet (definitief budget)	2.672.000	10.841.800	10.901.400	4.413.400	22.515.700	51.344.300
Verwachte netto last gebundelde uitkeringen Participatiewet	2.731.100	11.020.700	11.538.000	4.857.800	21.868.200	52.015.800
<i>Verwacht resultaat BUIG voor vangnetregeling</i>	<i>-59.100</i>	<i>-178.900</i>	<i>-636.600</i>	<i>-444.400</i>	<i>647.500</i>	<i>-671.500</i>
Verwachte Vangnet uitkering	0	0	0	0	0	0
<i>Verwacht resultaat voor ontschotting</i>	<i>-59.100</i>	<i>-178.900</i>	<i>-636.600</i>	<i>-444.400</i>	<i>647.500</i>	<i>-671.500</i>
<i>Raming mutatie ontschotting</i>	<i>-9.600</i>	<i>-99.600</i>	<i>356.600</i>	<i>331.000</i>	<i>-578.400</i>	<i>0</i>
<i>Verwacht resultaat gemeenten na vangnet na ontschotting bij 2e Nota Begrotingswijziging</i>	<i>-68.700</i>	<i>-278.500</i>	<i>-280.000</i>	<i>-113.400</i>	<i>69.100</i>	<i>-671.500</i>

Het resultaat is gebaseerd op het definitief budget dat het Rijk op 1 oktober 2024 bekend gemaakt heeft. Voor de berekening van de prognose van de netto lasten is het uitgangspunt dat het aantal huishoudens met een uitkering tot eind 2024 stabiel blijft. Voor gemeente Zeist is het verwachte resultaat positief. Voor de andere vier gemeenten verwachten we een nadeel. Het verwachte tekort bij de gemeenten Utrechtse Heuvelrug en Wijk bij Duurstede hangt deels samen met het herverdeeleffect in het Rijksverdeelmodel. Daarnaast is het aantal huishoudens dat een beroep moet doen op een uitkering de afgelopen maanden gestegen en zien we een stijging van de gemiddelde uitkering. Het tekort bij gemeente Bunnik hangt mede samen met de extra inspanning van de gemeente voor de huisvesting van asielstatushouders. Gemeente Bunnik ontvangt de BUIG financiering op basis van het historisch model; dat wil zeggen dat de financiering gebaseerd is op het aandeel van de gemeente in het macrobudget van twee jaar daarvoor. Hierdoor is het resultaat voor deze gemeente vrijwel niet beïnvloedbaar.

Afwijkingen op het apparaatskostenbudget RDWI

Op basis van de prognose na augustus wordt op de apparaatskosten voor reserves een afwijking op het saldo baten en lasten verwacht van € 40.985 negatief. De verwachte afwijking op het resultaat van RDWI na het verwerken van de mutaties in de reserves is € 169.315 positief.

Na eliminatie van de afwijkingen op de posten lasten SW-salarissen en de bijdrage van de Biga Groep die tezamen voor RDWI budgettair neutraal is, zien we de volgende afwijkingen op de apparaatskostenbegroting:

Afwijkingen lasten:

a) Projecten (deels) t.l.v. reserves	-/- €	281.000 N
b) Overige lasten bedrijfsvoering regulier	€	104.545 V
c) Uitvoering vergoeding alleenverdienersproblematiek 2022	-/- €	<u>28.560 N</u>
Subtotaal nadeel lasten	-/- €	205.015 N

Afwijkingen baten

d) Overige baten – bedrijfsvoering regulier	€	135.470 V
e) Overige baten - vergoeding uitvoering alleenverdieners	€	<u>28.560 V</u>
Subtotaal voordeel baten	€	164.030 V

⁴ Met ontschotting wordt het financieel effect bedoeld dat ontstaat door het toepassen van het model van risicodeling dat gemeenten onderling hebben afgesproken over eventuele tekorten van een gemeente op het BUIG budget. De afspraak is dat het mogelijke tekort dat één of meer gemeenten hebben op het BUIG budget wordt verdeeld over alle vijf gemeenten op basis van het aandeel BUIG van de gemeente.

Verwachte afwijking saldo van baten en lasten € 40.985 N

Afwijkingen op de reserves

f) Onttrekking reserves:

✓ IV-samenwerking	€ 103.000 V
✓ Afwikkeling Tozo	€ 45.000 V
✓ Ontwikkelagenda	€ 34.000 V
✓ Hybride werken/Bedrijfsvoering	€ 28.300 V

Afwijking onttrekkingen aan reserves € 210.300 V

Verwacht resultaat na mutaties reserves € 169.315 V

Toelichting afwijkingen:

Ad. a/b/c) We verwachten afwijkingen op de lasten voor de projecten: IV-samenwerking (-/- € 107.000 N), Implementatie nieuw financieel pakket (-/- € 95.000) voor de projectleiding, de voorbereiding voor de inrichting en de ondersteuning van de organisatie, de Ontwikkelagenda (-/- € 34.000) en afwikkeling Tozo in verband met ondersteuning ondernemers bij schulddienstverlening. De afwijking op de reguliere bedrijfsvoering betreft kleine afwijkingen op verschillende kostensoorten. De laatste post betreft ondermeer de kosten voor de afhandeling van specifieke aanvragen alleenverdieners die door een samenloop van wetgeving onder het bestaansminimum zijn gekomen. Het Rijk heeft gemeenten opgeroepen om inwoners te compenseren, totdat er een structurele oplossing is gevonden.

Ad. d/e) De verwachte afwijking op de overige baten hangt samen met extra rentebaten en bijdragen ter dekking van enkele projecten, waaronder de opdracht in verband met de uitwerking van de innovatie agenda en de uitvoering van de compensatieregeling alleenverdieners die RDWI vanaf dit najaar uitvoert op verzoek van de gemeenten.

Ad. f) De afwijking op de onttrekkingen aan de reserves hangt samen met de projecten die onder post a opgenomen zijn. De onttrekkingen aan de reserve IV-samenwerking en de reserve Bedrijfsvoering zijn beperkt tot het restsaldo van de reserves. Het restant van de kosten komt ten laste van de bedrijfsvoering. Zie ook de staat van reserves in hoofdstuk 3

3. Totaaloverzicht financiën en staat van reserves en investeringen

In dit hoofdstuk vindt u naast het totaaloverzicht van baten en lasten een geactualiseerde de staat van reserves en investeringen.

Overzicht van baten en lasten	Gewijzigde Begroting na 1e Nota	Prognose bij 2e Nota Begrotingswijziging ultimo 2024	Verwachte afwijking (Gewijzigde Begroting -/- Prognose)
Programma Werk en Inkomen			
Verwachte Lasten	102.389.185	106.992.010	-4.602.825
Verwachte Baten	11.969.730	13.319.460	-1.349.730
Verwacht Saldo	90.419.455	93.672.550	-3.253.095
Verwacht benodigde Bijdragen gemeenten	90.048.455	93.260.565	-3.212.110
Subtotaal verwachte algemene dekkingsmiddelen	90.048.455	93.260.565	-3.212.110
Verwacht Saldo van baten en lasten voor reserves	-371.000	-411.985	40.985

Verwachte Toevoeging reserves	-110.000	-110.000	0
Verwachte Onttrekking reserves	481.000	691.300	-210.300
Verwacht Resultaat	0	169.315	-169.315

De onderliggende specificaties van de prognose per programmaonderdeel (baten, lasten en de bijdragen gemeente) zijn opgenomen in bijlage 1.

Staat bestemmingsreserves

Bestemmingsreserve - deelprojecten	Saldo per 1 januari 2024	Verwachte kosten in 2024 tlv reserve	Geraamd saldo per 31-12- 2024	Verwachte kosten in 2024 tlv Bedrijfsvoering	Looptijd reserve / project
<i>Bedrijfsvoering</i>					niet bepaald
Nieuw Financieel Pakket	153.300	153.300	0	66.700	Project loopt tot voorjaar 2025, resterende kosten via reguliere bedrijfsvoering
Huisvesting (aanpassing ivm hybride werken)	15.000	15.000	0	0	Project is per 1 juli 2024 afgerond
Digitaal archief	10.000	10.000	0	0	Project wordt afgerond in 2024
<i>Subtotaal reserve bedrijfsvoering</i>	<i>178.300</i>	<i>178.300</i>	<i>0</i>	<i>66.700</i>	<i>Reserve per 31-12- 2024 beëindigd</i>
<i>Programma Ontwikkelagenda</i>					Enkele Programma onderdelen lopen in 2025
Programma Algemeen	85.500	58.000	27.500		Programma wordt in 2e helft 2024 geïntegreerd in bedrijfsvoering
Goed Geregeld! Uitwerking strategische kaders	30.000	32.000	-2.000		verwachte afronding eind 2024
	60.000	60.000	0		verwachte afronding eind 2024
Project Goed Geschreven	0		0		Start 3e-4e kwartaal 2024 en loopt door in 2025
<i>Subtotaal programma Ontwikkelagenda</i>	<i>175.500</i>	<i>150.000</i>	<i>25.500</i>	<i>0</i>	<i>Project Goed Geschreven loopt door in 2025</i>
<i>IV-Samenwerking</i>					
Verwachte projectkosten 2024	103.000	103.000	0	4.000	Impuls IV samenwerking partners in RID
			0		
<i>Subtotaal reserve IV- samenwerking Tozo</i>	<i>103.000</i>	<i>103.000</i>	<i>0</i>	<i>4.000</i>	<i>resterende kosten komen tlv reguliere bedrijfsvoering RSD</i>
Verwachte kosten 2024	402.000	150.000	252.000		loopt tot medio - eind 2028
<i>Subtotaal reserve Tozo</i>	<i>402.000</i>	<i>150.000</i>	<i>252.000</i>	<i>0</i>	
Totaal Bestemmingsreserves	858.800	581.300	277.500	70.700	

Toelichting Staat reserves

Binnen de RDWI zijn diverse bestemmingsreserves gevormd ter dekking van de kosten van tijdelijke projecten. In onderstaand overzicht is een specificatie opgenomen van deze

reserves en de lopende projecten die eruit gedekt worden, inclusief een schatting van de kosten die we in 2024 verwachten en een schatting van de looptijd.

We verwachten dat de reserve Bedrijfsvoering per eind 2024 uitgeput zal zijn. De meeste projecten die gedekt worden uit deze reserve zijn afgerond. Alleen de implementatie van het nieuwe financiële pakket loopt door in 2025. De RDWI zal de kosten voor deze implementatie binnen de reguliere bedrijfsvoering opvangen.

Het programma Ontwikkelagenda is medio 2024 grotendeels afgerond. Enkele deelprojecten die onder de paraplu van het programma zijn gebracht lopen nog door. Het gaat onder andere om de projecten "Goed Geregeld?! 2.0" (ontwerpen integrale regeling) en "Goed Geschreven?!" (uitwerken duidelijke en heldere communicatie naar inwoners). Daarnaast is de bestemmingsreserve Ontwikkelagenda ingezet voor de implementatie van de nieuwe afspraken over de verdeling participatiemiddelen (uitwerking Strategische kaders werk en inkomen 2024-2027).

De reserve IV-samenwerking is bij de jaarrekening 2023 gevormd ter dekking van de impuls voor de IV samenwerking van de partners binnen de RID. De reserve is naar verwachting eind 2024 uitgeput. De resterende kosten komen ten laste van de reguliere bedrijfsvoering.

De kosten in verband met de afwikkeling van de regeling Tozo lopen naar verwachting door tot eind 2028. De verwachting is dat de reserve voldoende is ter dekking van de te maken kosten.

Bij de jaarrekening vindt opnieuw een beoordeling van de reserves plaats. Waar nodig wordt een voorstel gedaan bij de resultaatbestemming.

Staat van investeringen

	afschr termijn	begroting (deel) investering	Verplichti ngen	Looptijd investering
<i>Project huisvesting t Rond</i>		263.000		
huisvestingsaanpassingen t Rond, begane grond en 1e verdieping	10		221.300	oplevering december 2023
Laadpalen	20		24.000	oplevering oktober 2024
Automatisering kantoorruimten (AV- middelen)	3		13.250	oplevering juni 2024
Overige installaties	20		4.450	afgerond
Overig			PM	
Af: bijdrage verhuurder in huisvestingsinvesteringen		-20.000	-20.000	
Subtotaal		243.000	243.000	
<i>Vervangingsinvesteringen Automatisering</i>		60.000		
laptops, smartphones en overige devices	3		46.000	gerealiseerd
Nog te verwachten inv. 2e halfjaar 2024	3		14.000	september - december
Subtotaal		60.000	60.000	
<i>Investeringen Thorbeckelaan</i>		44.700		
Gevelrenovatie Thorbeckelaan	10		44.700	oplevering Q1 2024
Overige investeringen			PM	
Subtotaal		44.700	44.700	
Totaal investeringen		347.700	347.700	

4. Risicoparagraaf

Bij de begroting en de jaarrekening worden alle risico's beoordeeld en wordt op basis daarvan het weerstandsvermogen dat nodig is ter dekking van deze risico's bepaald. In de 1^e en 2^e nota Begrotingswijziging worden daarom alleen nieuwe risico's benoemd die we voorzien of nieuwe inzichten ten aanzien van bestaande risico's opgenomen.

Individuele Inkomenstoelage

We zien een stijging van het aantal aanvragen Individuele Inkomenstoelage en toekenningen. Dit leidt tot een stijging van de programmakosten. Dit effect hangt mogelijk samen met de bekendheid van de regeling en de toegenomen aandacht voor armoedebestrijding. In verband met dat laatste bestaat de wens in de regio om de toegang tot de regeling verder te vergemakkelijken en inwoners meer proactief te wijzen op deze mogelijkheid. We zijn in gesprek met gemeenten hoe we dit vorm kunnen geven. Deze ontwikkeling kan op termijn leiden tot een verdere stijging van de kosten.

Bedrijfsvoering en doelgroepen (effect door de instroom inburgeraars op uitvoering WI en de Participatiewet, stijging aantal aanvragen schulddienstverlening van ondernemers)

We zien al langere tijd kosten stijgingen op vrijwel alle programmabudgetten. De werkzaamheden in het kader van deze dienstverlening nemen ook toe. Dit lijkt samen te hangen met de eerder gesignaleerde verzwaring van de doelgroepen. Het is te vroeg om hier voor de langere termijn conclusies aan te verbinden. We zien wel dat binnen de organisatie de bezetting toeneemt en dat de dienstverlening op onderdelen onder druk komt te staan.

Het gaat onder andere om de dienstverlening aan inburgeraars. De instroom van deze groep gaat gestaag door. Door de duur van het traject is er nog beperkt uitstroom. In de ontwikkeling van de formatie is hier voor 2025 nog geen rekening gehouden. In tegendeel, met ingang van 2025 vindt de laatste aframing van de formatie voor de intensieve aanpak plaats. Dit kan betekenen dat in het uiterste geval de dienstverlening voor deze groep afgeschaald moet worden.

Daarnaast zien we bij schulddienstverlening sinds medio 2023 een toename van de aanvragen van ondernemers. Deze aanvragen vragen meer gespecialiseerde inzet en duren langer.

Kostenbeheersing

De gemeenten verwachten de komende jaren financieel zwaar weer en hebben de RDWI, net als andere verbonden partijen, verzocht om de mogelijkheden voor kostenbeheersing te onderzoeken. Dit proces is inmiddels gestart. We verwachten dat het Algemeen Bestuur uiterlijk in december hierover een besluit neemt. De uitkomst daarvan kan de komende jaren van invloed zijn op de dienstverlening aan de inwoner en op de interne bedrijfsvoering. De omvang van het risico is afhankelijk van de keuzes die gemeenten de komende maanden maken. Daarom is het nog niet mogelijk om dit risico te kwantificeren.

Samenwerking sociaal domein en dienstverlening

De professionals van de RDWI zijn de afgelopen jaren steeds actiever binnen de sociale en arbeidsmatige lokale en bovenregionale infrastructuur. Er wordt nauw in de werkpraktijk steeds nauwer samengewerkt vanuit de ondersteuningsvraag van de inwoner. Zo zijn onze professionals regelmatig te vinden bij de sociale wijkteams en bij andere casusbesprekingen. Tevens is RDWI actief in verschillende overlegstructuren (het gaat bijvoorbeeld om de Utrechtse Werktafel, en verschillende overleggen in verband met inburgering)

De behoefte aan kostenbeheersing maakt ook dat gemeenten proberen om de samenwerking tussen de gemeenten en in regio nog meer te stimuleren. RDWI ontvangt steeds vaker verzoeken om de samenwerking te intensiveren. Het gaat dan om deelname aan nieuwe overlegstructuren, om het leveren van een financiële bijdrage en de inzet van medewerkers.

Hoewel RDWI graag de samenwerking zoekt, zien we dat mede door hierdoor de dienstverlening op de kerntaken onder druk komt te staan. Nieuwe activiteiten kunnen er onbedoeld ook toe leiden dat de dienstverlening op de kerntaken minder efficiënt en effectief wordt.

Programmamakosten Re-integratie en ingroeimodel van de strategische kaders

Onderdeel van de uitwerking van de strategische kaders is de inzet en inbreng van participatiemiddelen bij de RDWI. Hierbij gaat het om programmamakosten, oftewel instrumenten die voor individuele inwoners ingezet kunnen worden. Deze zijn herleidbaar naar woongemeente en individu.

In deze kaders is afgesproken dat de kosten per gemeente worden geregistreerd en worden onderverdeeld in 4 componenten.

De aanleiding om nieuwe financiële afspraken is de geuite wens van de gemeenten om hierin eigen keuzes te maken en toe te werken naar een nieuw model waarbij vergoeding op basis van de realisatie van de inzet van instrumenten op gemeenteniveau mogelijk is. Het idee hierachter is om op deze wijze gemeenten de mogelijkheid te bieden te kunnen sturen op de inzet van (herleidbare) kosten op instrument niveau.

Het betreft herleidbare instrumenten op individueel niveau die in het kader van de basisdienstverlening voor individuele inwoners worden ingezet. Waarbij opgemerkt, dat deze kosten voor een groot deel bepaald worden door wettelijke taken en bovenregionale afspraken. Het gaat om voorzieningen zoals beschut werk, jobcoaching, participatieplaats, uitstroompriem, tegemoetkoming reiskosten, etc. Verdere afspraken hierover worden in nauwe samenwerking tussen de gemeenten en de RDWI uitgewerkt via de innovatieagenda Werk en Inkomen.

Bij het opstellen van de prognose voor deze nota is duidelijk geworden dat de afwijkingen bij toepassing van de beoogde afspraken aanzienlijk zijn. Zie ook de specificatie in bijlage 2. Er is mogelijk sprake van een onbedoeld bijeffect van de afspraak in de strategische kaders. Het is mogelijk dat de kosten voor sommige gemeenten hoger worden dan de Rijksbijdrage die zij ontvangen. Het risico bestaat dat bij de inzet van re-integratie instrumenten de behoefte van de inwoner ondergeschikt raakt aan financiële overwegingen, namelijk de vraag of er nog voldoende budget voor die gemeente beschikbaar is. We zijn over deze ontwikkeling in gesprek met onze partners en onderzoeken in hoeverre het maatregelen mogelijk zijn om dit risico te verkleinen.

BIJLAGEN

Bijlage 1 Specificatie programma werk en inkomen

Verwachte Lasten Programma Werk en inkomen RDWI	Gewijzigde Begroting na 1e Nota	Prognose bij 2e Nota Begrotingswijziging 2024	Afwijking (gewijzigde begroting -/- prognose)
Gebundelde uitkeringen Participatiewet / BBZ uitkering levensonderhoud starters en gevestigden	47.812.500	49.109.630	-1.297.130
Gebundelde uitkeringen Participatiewet - Loonkostensubsidie	3.772.300	3.856.370	-84.070
BBZ - kredieten en onderzoekskosten levensvatbaarheid	389.000	389.000	0
Bijzondere bijstand, CAZ, IIT en minima	6.527.700	7.176.690	-648.990
Energietoeslag - uitkeringen	626.600	644.000	-17.400
Energietoeslag - vergoeding uitvoering regeling	190.000	190.000	0
Re-integratie - algemeen programmabudget	1.573.000	1.817.400	-244.400
Re-integratie - EU-React activiteiten	320.000	307.000	13.000
Nieuwkomers - Voorzieningen wet inburgering	1.888.800	2.000.000	-111.200
Nieuwkomers -intensieve aanpak programmakosten	31.250	72.250	-41.000
WSW	9.132.945	10.060.665	-927.720
Kinderopvang	557.000	574.000	-17.000
RooO- leefgeld Oekraïners	997.000	963.000	34.000
RooO- leefgeld Oekraïners	150.000	150.000	0
TOZO	0	0	0
Apparaatskosten RSD	19.416.990	19.622.005	-205.015
Apparaatskosten SW	9.004.100	10.060.000	-1.055.900
Subtotaal Verwachte Lasten	102.389.185	106.992.010	-4.602.825
Verwachte Overige Baten Programma Werk en inkomen RDWI	Gewijzigde Begroting na 1e Nota	Prognose bij 2e Nota Begrotingswijziging ultimo 2024	Verwachte afwijking (Gewijzigde Begroting -/- Prognose)
Gebundelde uitkeringen Participatiewet / BBZ LO	950.000	950.000	0
BBZ - terug betaalde kredieten	143.400	170.400	-27.000
Bijzondere bijstand, inkomsten	125.000	156.000	-31.000
Re-Integratie EU-React	320.000	307.000	13.000
Nieuwkomers - van balans intensieve aanpak	0	41.000	-41.000
RooO- leefgeld Oekraïners	3.000	9.000	-6.000
TOZO - terugvordering	489.700	527.500	-37.800
Apparaatskosten - overige baten	934.530	1.098.560	-164.030
Bijdrage BIGA - SW personeelsbegroting	9.004.100	10.060.000	-1.055.900
Subtotaal Verwachte Overige Baten	11.969.730	13.319.460	-1.349.730

	Gewijzigde Begroting na 1e Nota	Prognose bij 2e Nota Begrotingswijziging ultimo 2024	Verwachte afwijking (Gewijzigde Begroting -/ - Prognose)
Bijdragen gemeenten			
Gebundelde uitkeringen Participatiewet / BBZ LO	50.880.400	52.234.600	-1.354.200
Bijzondere bijstand, CAZ, IIT, minimaregelingen & studietoeslag	6.402.700	7.020.690	-617.990
Energietoeslag	816.600	834.000	-17.400
Re-integratie programmabudget	1.573.000	1.817.400	-244.400
Nieuwkomers: voorzieningen wet inburgering	1.888.800	2.000.000	-111.200
Nieuwkomers: programmabudget intensieve aanpak	31.250	31.250	0
WSW	9.132.945	10.060.665	-927.720
ROO- leefgeld Oekraïne	1.144.000	1.104.000	40.000
Kinderopvang	557.000	574.000	-17.000
TOZO	-489.700	-527.500	37.800
Apparaatskosten RSD - Algemeen	17.126.950	17.126.950	0
Apparaatskosten RSD - uitvoering WI	984.510	984.510	0
Subtotaal Verwachte bijdragen gemeenten	90.048.455	93.260.565	-3.212.110
Verwacht Saldo van baten en lasten voor reserves	-371.000	-411.985	40.985
Toevoeging reserves	-110.000	-110.000	0
Onttrekking reserves	481.000	691.300	-210.300
Verwacht Resultaat	0	169.315	-169.315

Bijlage 2 Specificatie programmabudget re-integratie t.l.v. gemeentelijke bijdragen

Vanaf 2024 gelden voor de re-integratie programmamiddelen de afspraken uit de strategische kaders. In deze kaders is afgesproken dat de kosten per gemeente worden geregistreerd en worden onderverdeeld in 4 componenten.

Specificatie re-integratie programmabudget per component	Budget na 1e Nota	Verwachte lasten bij 2e Nota Begrotingswijziging 2024	Extra lasten door vergoeding beschut werk	Totaal verwachte kosten 2024	Verwachte Afwijking (gewijzigde begroting 1e nota +/- prognose)
Begeleiding Beschut werk	610.000	610.000	209.200	819.200	-209.200
Jobcoaching	225.000	225.000		225.000	0
Verstrekkings aan inwoners	113.000	137.500		137.500	-24.500
Overige instrumenten voor inwoners	625.000	635.700		635.700	-10.700
Totaal Verwachte Lasten re-integratie programma	1.573.000	1.608.200	209.200	1.817.400	-244.400

In bovenstaande tabel worden de verwachte kosten per component voor 2024 gepresenteerd. De afwijking ten opzichte van de 1^e Nota heeft vooral te maken met het effect van de verhoging van de vergoeding voor de begeleiding per beschut werkplaats. Gemeenten worden voor de verhoging van deze vergoeding gecompenseerd via de integratie uitkering in het gemeentefonds. Het AB is op 10 juli 2024 akkoord gegaan met een begrotingswijziging voor deze kosten. Deze wordt in deze 2^e Nota verwerkt. Het structureel effect wordt verwerkt bij de kadernota 2026.

Verder hebben de gemeenten bij de strategische kaders de wens geuit om voor deze kosten jaarlijks af te rekenen op basis van de werkelijke kosten per gemeente.

In onderstaande tabel is voor 2024 de inbreng per gemeente gepresenteerd zoals beoogd in de strategische kaders. Tevens is het effect van het AB besluit over beschut werk opgenomen. In het blauw gearceerde deel is de verwachte besteding per gemeente opgenomen. In de laatste kolom wordt de verwachte afwijking getoond. Deze ramingen zijn voorzichtig en onder voorbehoud. Het proces om de registratie en verantwoording van de inzet op gemeenteniveau is nog in volle gang.

Gemeenten	Inbreng bij 1e nota - ingroeimodel	BW - besluit beschut werk	Inbreng na BW beschut werk	Verwachte lasten 2024 bij 2e Nota	Verwachte afwijking inbreng - verrekening	%
Bunnik	44.500	7.425	51.925	84.900	-32.975	-64%
De Bilt	270.700	30.375	301.075	349.800	-48.725	-16%
UHR	272.500	54.675	327.175	428.450	-101.275	-31%
WbD	105.800	16.875	122.675	156.900	-34.225	-28%
Zeist	879.500	99.900	979.400	797.400	182.000	19%
Totaal re-integratie	1.573.000	209.250	1.782.250	1.817.450	-35.200	

Bijlage 3 Specificatie apparaatskosten

Verwachte Lasten	Gewijzigde Begroting na 1e Nota	Prognose bij 2e Nota Begrotingswijziging ultimo 2024	Verwachte afwijking (Gewijzigde Begroting -/ Prognose)
Apparaatskosten programma Werk & Inkomen (RSD)	19.416.990	19.622.005	-205.015
Apparaatskosten SW	9.004.100	10.060.000	-1.055.900
Totaal verwachte lasten	28.421.090	29.682.005	-1.260.915
Verwachte Baten			
Overige baten apparaatskosten	934.530	1.098.560	-164.030
Bijdragen gemeenten	15.056.950	15.056.950	0
Bijdragen gemeenten uitvoering re-integratie	2.070.000	2.070.000	0
Bijdragen gemeenten implementatie WI	984.510	984.510	0
Baten BIGA	9.004.100	10.060.000	-1.055.900
Totaal verwachte baten	28.050.090	29.270.020	-1.219.930
Verwacht saldo van baten en lasten voor reserves	-371.000	-411.985	40.985
Toevoeging reserve	-110.000	-110.000	0
Onttrekking reserve	481.000	691.300	-210.300
Verwacht Resultaat	0	169.315	-169.315

Zie toelichting in Hoofdstuk 2 Afwijkingen op het apparaatskostenbudget RDWI op pagina 5